

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/18/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100711
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0923100711.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Martina Tisa a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobcu: J. H., narodený XX. H. XXXX, bytom v J., U. č. XXX, právne zast.: JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom so sídlom v Bratislave, Račianska č. 66, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X., o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach z 27. septembra 2024, č. k. 18Sas/8/2023-36, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach z 27. septembra 2024, č. k. 18Sas/8/2023-36, m e n í t a k, že rozhodnutie žalovanej z 30. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania na správnom súde a kasačnom súde voči žalovanej v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

I.

1. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom Správneho súdu v Košiciach z 27. septembra 2024, č. k. 18Sas/8/2023-36 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 09. októbra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 65, § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi priznal od 07. júla 2022 starobný dôchodok v sume 363,10 eur mesačne.

2. Správny súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 39, § 60 ods. 1, 2 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“), § 11, § 60 ods. 1, 2, § 61, § 62, § 63, § 66, § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., článku 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „Dohovor č. 128“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Správny súd sa po preskúmaní veci dospel k záveru, že v prípade poistencov, ktorí dosiahli potrebnú dobu poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok aj bez zohľadnenia doby poistenia zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok (doby služby) nemožno aplikovať rovnaký mechanizmus ako v prípade poistencov, ktorí takúto dobu nedosiahli. Vzťahovať mechanizmus výpočtu starobného dôchodku ustálený pri poistencoch nedosahujúcich potrebnú dobu poistenia pre starobný dôchodok bez zohľadnenia doby služby aj na poistencov dosahujúcich dostatočnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme len z dôvodu, že by mohlo ísť o mechanizmus výhodnejší pre konečnú výšku ich starobného dôchodku nemá oporu v platnej vnútroštátnej legislatíve a ani v Dohovore č. 128.

4. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

6. Namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

7. Konkrétne uvádzal, že pri posudzovaní celkovej doby dôchodkového poistenia výsluhových dôchodkov na účely priznania starobného dôchodku sa podľa zákona č. 461/2003 Z.z. započítava aj doba služby poberateľa výsluhového dôchodku. Dal do pozornosti rozsudok veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky z 05. júna 2024, sp. zn. 19SVs/7/2023, v ktorom súd zdôraznil záväznosť právneho názoru k interpretácii § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vo vzťahu k článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ako správne správny súd konštatoval rozsudok sp. zn. 19SVs/7/2023 sa týka predčasného starobného dôchodku a s tým súvisiaceho zápočtu doby služby do celkovej doby dôchodkového poistenia. Zo skutkového stavu vyplýva, že žiadateľ o predčasný starobný dôchodok splnil dobu poistenia vo všeobecnom systéme, avšak do celkovej doby dôchodkového poistenia mu nebola zahrnutá doba služby. V zmysle tohto rozsudku, dosiahnutie doby poistenia vo všeobecnom systéme nevyklučuje započítanie doby v služobnom pomere. Ak teda aj na predčasný starobný dôchodok sa vzťahuje článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, potom zo započítania doby služby pri určovaní výšky starobného dôchodku nemôže byť vylúčená doba služby v služobnom pomere v tých prípadoch, keď žiadateľ dosiahne dobu dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme ako to, v napadanom rozsudku touto kasačnou sťažnosťou, zdôvodňoval správny súd. Ak sa teda u predčasného starobného dôchodku zohľadňuje doba služby bez ohľadu na to, či žiadateľ dosiahol alebo nedosiahol minimálnu dobu poistenia vo všeobecnom systéme, tak tento postup musí byť zachovaný aj u výsluhových dôchodcov, ktorí požiadali o starobný dôchodok bez výnimky. Rozhodovacia prax súdov sa zjednotila na tom, že doba služby hodnotená pri priznaní výsluhových dôchodkov sa hodnotí u všetkých výsluhových dôchodcov. Ak by sa započítanie doby služby týkalo iba výsluhových dôchodcov, ktorí nedosiahli 15 rokov doby poistenia vo všeobecnom systéme, znamenalo by to napríklad aj to, že výsluhovému dôchodcovi, ktorý dosiahol dobu poistenia 14 rokov a 364 dní vo všeobecnom systéme sa bude hodnotiť aj doba služby napríklad 30 rokov do celkovej doby poistenia hodnotená pri priznaní výsluhového dôchodku. Výsluhovému dôchodcovi, ktorý mal tú istú dobu služby hodnotenú pri priznaní výsluhového dôchodku a bol poistený 15 rokov a viac sa táto doba nezapočíta. Pre podporu svojich tvrdení okrem poukazu na už spomínaný rozsudok veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 19SVs/7/2023 odkázal tiež na závery plynúce z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2017, sp. zn. 10/So52/2016 a z 25. apríla 2018, sp. zn. 9So/144/2016. V prípade priznania starobných dôchodkov sa poberateľom výsluhových dôchodkov do celkovej doby poistenia započítava doba služby hodnotená pri priznaní výsluhových dôchodkov, vypočíta sa teoretická výška starobného dôchodku a po takom stanovení výšky starobného dôchodku sa suma starobného dôchodku kráti v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Pokiaľ tak žalovaná nekonala a správny súd tento postup aproboval, došlo tým k vytvoreniu skupiny výsluhových dôchodcov bezdôvodne znevýhodnených pri určovaní výšky starobného dôchodku.

8. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok správneho súdu tak, že zruší správnu žalobu napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie.

III.

9. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 18. decembra 2024; zotrvala na správnosti záverov obsiahnutých v napadnutom rozhodnutí. Rovnako rozsudok správneho súdu považovala za vecne správny, vychádzajúci z riadne zisteného skutkového stavu veci; správny súd zároveň vec správne právne posúdil. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

10. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 17. januára 2025 na vedomie.

V.

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

12. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

13. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

14. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

16. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

17. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 09. októbra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 65, § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi priznal od 07. júla 2022 starobný dôchodok v sume 363,10 eur mesačne.

18. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/203 Z.z., obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) (odkaz na zákon č. 328/2002 Z.z.; pozn. súdu) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. 55) (odkaz na § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z.z.; pozn. súdu).

19. Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) (odkaz na zákon č. 328/2002 Z.z.; pozn. súdu) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. 55) (odkaz na § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z.z.; pozn. súdu).

20. Podľa článku 33 ods. 1 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

21. Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

22. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho, ako aj primárne pripojeného dávkového spisu mal preukázané, že

- žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 01. januára 2015 podľa § 143aa písm. a/, § 143ab ods. 1 písm. a/ v spojení s § 58, § 60 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z.

[ako doba služobného pomeru bola zohľadnená doba

- od 01. októbra 1979 do 30. septembra 1981, t.j. 2 roky

(základná vojenská služba)

- od 01. decembra 1991 do 31. decembra 2014, t.j. 23 rokov a 37 dní

(doba služobného pomeru colníka)

celkovo teda 25 rokov a 37 dní],

- žalobca na predpísanom tlačive doručenom žalovanej dňa 21. júla 2023 požiadal o starobný dôchodok (dôchodok žiadal priznať od 07. júla 2023, kedy žalobca dovŕšil vek 62 rokov),

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 09. októbra 2023 priznal žalobcovi starobný dôchodok od 07. júla 2023 v sume 363,10 eur mesačne zohľadňujúc výlučne dobu získanú vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v rozsahu 6.898 dní, t.j. 18 rokov a 328 dní,

- na odvolanie žalobcu generálny riaditeľ žalovanej preskúmaným rozhodnutím z 30. novembra 2023, v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 09. októbra 2023.

23. Žalovaná v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru o nedôvodnosti žalobcovej námietky ohľadom zhodnotenia obdobia služobného pomeru pre určenie sumy starobného dôchodku s poukazom na zásadný fakt, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok a podľa preukázaného skutkového stavu výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií. Dobu výkonu služby teda nebolo možné hodnotiť na nárok na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme a určenie sumy starobného dôchodku. Pokiaľ potom žalobca nebol zaradený do I. alebo II. kategórie funkcií a získal dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, a tento výsluhový dôchodok bol žalobcovi priznaný, tak v súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. sa doba zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na starobný dôchodok.

24. Správny súd sa po preskúmaní veci nestotožnil so záverom žalovanej v časti, v ktorej táto odkazovala na nezaradenie žalobcu do I. alebo II. kategórie funkcií, keď aplikabilita § 60 ods. 2, respektíve § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. nemala žiadnu súvislosť s posudzovaním charakteru služby a jej zaraďovaním do kategórii funkcií, či pracovných kategórií. Správnu žalobu však zamietol s odôvodnením, že v prípade poistencov, ktorí dosiahli potrebnú dobu poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok aj bez zohľadnenia doby poistenia zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok (doby služby) nemožno aplikovať rovnaký mechanizmus ako v prípade poistencov, ktorí takúto dobu nedosiahli; vzťahovať mechanizmus výpočtu starobného dôchodku ustálený pri poistencoch nedosahujúcich potrebnú dobu poistenia pre starobný dôchodok bez zohľadnenia doby služby aj na poistencov dosahujúcich dostatočnú

dobu poistenia vo všeobecnom systéme len z dôvodu, že by mohlo ísť o mechanizmus výhodnejší pre konečnú výšku ich starobného dôchodku vyhodnotil ako odporujúce platnej vnútroštátnej legislatíve a tiež Dohovoru č. 128.

25. Medzi účastníkmi konania ďalej nebolo sporné, že zamestnanie žalobcu v služobnom pomere colníka bolo zaradené do III. kategórie funkcií.

26. V tejto súvislosti najvyšší správny súd v prvom rade uvádza, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2017, sp. zn. 9So/108/2015 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2017, sp. zn. II. ÚS 389/2017, prípadne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2018, sp. zn. 9So/203/2016, z 25. novembra 2020, sp. zn. 9Sk/31/2019 a tiež rozsudok najvyššieho správneho súdu z 27. júna 2022, sp. zn. 9Sk/1/2021, prípadne z 05. júna 2024, sp. zn. 19SVs/7/2023). Takto daný charakter dávky trvá bez ohľadu na fakt, či fyzická osoba dosiahne, alebo nedosiahne potrebnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (§ 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.). Inak povedané, výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. charakter dávky v starobe, pričom tento záver nie je závislý od toho, či fyzická osoba získala vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia zákonom predpokladanú dobu poistenia minimálne v rozsahu 15 rokov, alebo nezískala.

27. Zákon č. 461/2003 Z.z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi riadne zohľadnené pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo nepriaznivým zdravotným stavom. Osobitné právne úpravy reflektujúce na osobitný systém sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho zabezpečenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia (zákon č. 328/2002 Z.z.) neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, teda aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca bez zohľadnenia kategórie funkcií a bez zohľadnenia dôb poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorým sa pre nárok na tieto dávky započítavajú doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok. Rovnako bol opakovane judikované, že cit.: „aj vtedy, ak by poistenc ne splnil podmienku získania viac ako 15 rokov poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ale získal by túto potrebnú dobu po zhodnotení obdobia poistenia v osobitnom systéme, má odporkyňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom poistnom systéme a dôchodok priznať navrhovateľovi vo výške, zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme.“ (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2018, sp. zn. 9So/151/2016, prípadne už zmieňovaný rozsudok z 28. februára 2017, sp. zn. 9So/108/2015). Z tohto záveru vychádzal aj veľký senát najvyššieho správneho súdu v rozsudku z 05. júna 2024, sp. zn. 19SVs/7/2023, ktorý v skutkovo a právne obdobnej veci posudzoval možnosť zápočtu doby služby poberateľa výsluhového dôchodku na účely priznania predčasného starobného dôchodku a dospel k záveru, že do obdobia dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. na účely priznania predčasného starobného dôchodku je potrebné započítať aj dobu služby poberateľa výsluhového dôchodku. Možno len doplniť, že suma predčasného starobného dôchodku bola v tam označenej veci tiež určená bez toho, aby pre priznanie predčasného starobného dôchodku bola zhodnotená doba služby policajta 15 rokov a 5 dní služby, a teda, rovnako, ako v tu prejednáwanej veci účastník konania získal vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia zákonom predpokladanú dobu poistenia minimálne v rozsahu 15 rokov. Fakt, že v tam uvedenej veci bola otázka týkajúca sa predčasného starobného dôchodku a v tu prejednáwanej veci ide o starobný dôchodok nepovažuje najvyšší správny súd za tak závažnú okolnosť vylučujúcu aplikovateľnosť relevantných záverov plynúcich z rozsudku veľkého senátu na tu prejednávanú vec, keď predčasný starobný dôchodok má od jeho priznania charakter starobnej dávky v zmysle III. časti Dohovoru č. 128. Tak v prípade starobného dôchodku, ako aj v prípade predčasného starobného

dôchodku ide o starobné dávky, ktoré majú rovnaký charakter a sú poskytované na rovnaký účel, čiže ich poberatelia sú v zásade v rovnakej situácii, čo napokon potvrdzuje aj ten fakt, že predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok (§ 69a zákona č. 461/2003 Z.z.).

28. Pretože žalobca je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku (v prípade žalobcu od 07. júla 2023, kedy dovŕšil podľa § 65 ods. 2 v spojení s prílohou č. 3a zákona č. 461/2003 Z.z. 63 rokov veku) podľa zákona č. 461/2003 Z.z. plní funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru (v prípade žalobcu 25 skončených rokov), na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. má žalobca zákonný nárok, aby mu bola do doby zamestnania započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov. Suma starobného dôchodku sa následne zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Zámerom zákonodarca bolo zákonom č. 328/2002 Z.z. zabezpečiť, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, respektíve aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

29. Postup krátenia starobného dôchodku v prípade súbehu s výsluhovým dôchodkom bol predmetom právneho posudzovania vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Napríklad v rozsudku z 27. júna 2018, sp. zn. 9So/151/2016, ktorý bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktorý sťažnosť odmietol uznesením zo 16. novembra 2018, sp. zn. IV. ÚS 624/2018, uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z.z. priamo z ustanovenia §60 ods. 2 a §255 od. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení §60 ods. 2 a §255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe“.

30. V závere možno prisvedčiť názoru správneho súdu, že pokiaľ žalovaná v napadnutom rozhodnutí odôvodňovala nezohľadnenie doby služby žalobcu pri výpočte jeho starobného dôchodku s poukazom na to, že túto dobu nedosiahol v I. a II. kategórii funkcií, potom tieto ňou uvádzané dôvody nemajú oporu v právnej úprave. V tu prejednávanvej veci zaradenie žalobcu do I. kategórie funkcií, alebo II. kategórie funkcií v kontexte na tu spornú možnosť zohľadnenia doby služby na účely výpočtu starobného dôchodku nemalo žiaden súvis s tu prejednávanou vecou. Možno len doplniť, že takýto súvis by bol daný v prípade, ak by žalobca žiadal o starobný dôchodok a v súlade s § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. sa zároveň domáhal zníženia dôchodkového veku. To však nebol prípad žalobcu.

31. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší správny súd využijúc pritom (aj vzhľadom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania podľa § 5 ods. 7 SSP) zákonom danú možnosť zmeny rozhodnutia správneho súdu a rozsudok správneho súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej z 30. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

32. O trovách konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na správnom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

33. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.